

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
Програми соціально-економічного та
культурного розвитку Кремінської
громади на 2022-2023 роки

м. Кремінна
2021 р.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП	4
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля	10
2.1. Загальна екологічна ситуація	10
2.2. Атмосферне повітря	11
2.3. Водні ресурси	11
2.4. Земельні ресурси	13
2.5. Лісовий фонд	15
2.6. Природно-заповідний фонд	16
2.7. Поводження із відходами	17
2.8. Радіаційний стан	18
2.9. Населення і соціальна інфраструктура	18
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу SWOT-аналіз екологічної ситуації в територіальній громаді	20
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	25
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки Програми	27
5.1. Основні міжнародні та державні зобов'язання	27
5.2. Процедури ОВД	29
5.3. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	29
5.4. Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну	29
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	30
6.1. Атмосферне повітря	30
6.2. Клімат	31

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

6.3. Земельні та водні ресурси	31
6.4. Відходи	31
6.5. Біорізноманіття	32
6.6. Природоохоронні території	32
6.7. Здоров'я населення	33
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми	38
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	39
8.1. Вихідні дані для виконання СЕО	39
8.2. Використані інструменти та методи	39
8.3. Планувальні альтернативи	40
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	43
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля	45
11. Резюме нетехнічного характеру	45

ВСТУП

Стратегічна екологічна оцінка (далі - СЕО) - це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року державна екологічна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської громади на 2022-2023 роки є комплексним програмним документом, в якому визначені основні завдання щодо розвитку галузей і сфер діяльності у територіальній громаді та механізми їх реалізації: через галузеві цільові програми та інвестиційні проекти, перелік яких визначено в додатках до програми. Певною мірою Програма відповідає критеріям документів державного планування (далі – ДДП), визначених у Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку», хоча і не містить конкретних інвестиційних проектів, містобудівних програм, інших містобудівних документів тощо.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської громади на 2022-2023 роки (далі - Програма) містить характеристику та аналіз існуючої динаміки галузей та сфер діяльності, основні проблеми розвитку громади, завдання для їх вирішення, основні показники економічного і соціального розвитку, заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми, перелік місцевих (цільових) програм, діючих на території міської ради, заходи, які фінансуються за рахунок місцевого бюджету, перелік інвестиційних проектів регіонального розвитку, які планується реалізовувати за рахунок бюджетних коштів.

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2022-2023 роки щодо забезпечення розвитку реального сектору економіки і на цій основі поліпшення якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в Кремінській територіальній громаді.

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному, регіональному та місцевому рівнях, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку на 201-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-25027 роки, затвердженої розпорядженням керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246;

Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Луганської області на 2021-25027 роки, затвердженого розпорядженням керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 01.04.2020 № 262;

Стратегії розвитку Кремінської об'єднаної територіальної громади Луганської області до 2027 року, затвердженої рішенням сесії Кремінської міської ради від 23.12.2020 № 2/6;

Маркетингової стратегії Кремінської об'єднаної територіальної громади Луганської області, затвердженої рішенням сесії Кремінської міської ради від 20.12.2020 № 2/7.

Розробка Програми проводилася відповідно до цілей, визначених Стратегією та Плану реалізації на 2021 - 2023 роки Стратегії розвитку Кремінської об'єднаної територіальної громади до 2027 року, з огляду на існуючі та передбачувані можливості розвитку громади.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Прогнозні розрахунки Програми розроблені на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у господарському комплексі громади, з урахуванням тенденцій попередніх років, показників підприємств основного кола місцевої економіки. Програма розроблена за участю структурних підрозділів міської ради, передбачає наявні та прогнозовані фінансові можливості і забезпечує узгодження зі стратегічними цілями Стратегії розвитку Кремінської об'єднаної територіальної громади Луганської області до 2027 року.

Мета Програми досягається через реалізацію п'ятьох стратегічних цілей, які деталізовані в розділах додатку 2 до Програми «Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програма соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської громади на 2022-2023 роки, а саме:

Стратегічна ціль 1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.

Стратегічна ціль 2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля

Стратегічна ціль 3. Енергоефективна громада з якісною системою життєдіяльності.

Стратегічна ціль 4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.

Стратегічна ціль 5. Місто сучасного управління та відкритої влади.

Структура стратегічних, операційних цілей та завдань наведено в таб.1.

Таблиця 1.

Стратегічні цілі	Операційні цілі	Завдання
1. Територія розвитку бізнесу, агропромислового комплексу та залучення інвестицій.	1.1. Розвиток малого та середнього бізнесу, жіночого та молодіжного підприємництва.	1.1.1. Розвиток бізнес-асоціацій, інституцій підтримки бізнесу
		1.1.2. Ефективне партнерство та активний діалог влади та бізнесу
		1.1.3. Запровадження системи фінансової підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу в пріоритетних для ОТГ галузях економіки.
		1.1.4. Активна виставкова діяльність, продукція місцевих товаровиробників та надавачів послуг відома та впізнана по всій Україні.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

		1.1.5. Підтримка розвитку підприємництва у тому числі серед жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями.
		1.1.6. Підтримка розвитку бізнес-кластерів.
	1.2. Розвиток агропромислового комплексу та сільгоспкооперації.	1.2.1. Підтримка створення кооперативів (сільськогосп- та сільгоспобслуговуючих).
		1.2.2. Сприяння створенню сімейних фермерських господарств.
		1.2.3. Сприяння підвищенню ефективності роботи сільгоспвиробників.
	1.3. Маркетинг території та залучення інвестицій.	1.3.1. Позиціонування ОТГ як інвестиційно-привабливої території в регіоні.
		1.3.2. Підготовка сучасної просторово-планувальної документації.
		1.3.3. Впровадження комплексної системи/механізму залучення та супроводу інвестора.
		1.3.4. Реалізація маркетингової стратегії.
	2. Привітна громада комфортного відпочинку, активного туризму та дозвілля.	2.1. Сприяння розвитку туристичної галузі.
2.1.2. Створення місцевої системи туристичної інформації та використання ІТ простору для її розміщення.		
2.1.3. Сприяння модернізації, технічному переоснащенню існуючих засобів розміщення туристів, а також побудові нових об'єктів туристичної інфраструктури за сучасними проектами з дотриманням принципів універсального дизайну.		
2.1.4. Облаштування об'єктів туристичної інфраструктури комунальної власності з дотриманням принципів універсального дизайну.		
2.1.5. Популяризація території ОТГ як туристично-привабливої з використанням бренду території.		
2.1.6. Забезпечення базової доступності для маломобільних груп населення.		

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

	2.2. Приведення рекреаційних територій до відповідних стандартів якості з урахуванням принципів інклюзивності.	2.2.1. Інвентаризація зон рекреації та їх паспортизація.
		2.2.2. Збереження та розвиток зелених рекреаційних зон.
	2.3. Креативний культурний простір.	2.3.1. Створення сучасних громадських просторів.
		2.3.4. Підтримка різноманітності культурно-відпочивальних ініціатив з урахуванням місцевих традицій.
		2.3.3. Розвиток туристсько-краєзнавчого шкільного напрямку.
	3. Енерго-ефективна громада з якісною системою життє-діяльності.	3.1. Розвиток та забезпечення функціонування системи житлово-комунальних послуг.
3.1.2. Впровадження сучасної комплексної системи ціноутворення вартості житлово-комунальних послуг ОТГ.		
3.1.3. Ефективна система муніципального енергоменеджменту та енергомоніторингу.		
3.1.4. Енергоефективне управління будівлями та створення діалогової платформи для населення.		
3.1.5. Термомодернізація комунальних будівель.		
3.2. Чисте довкілля, якісний благоустрій.		3.2.1. Створення комплексної системи поводження з ТПВ.
		3.2.2. Благоустрій території, озеленення.
		3.2.3. Екологічні акції та освіта.
		3.2.4. Рекультивация полігону ТПВ та будівництво нового.
		3.2.5. Розчистка басейну річки Красна.
3.3. Розбудова транспортної інфраструктури та поліпшення транспортної доступності.		3.3.1. Впровадження сучасної системи управління транспортною інфраструктурою з дотриманням принципів універсального дизайну.
		3.3.2. Сприяння будівництву об'їзної дороги навколо міста Кремінна.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

4. Громада де цінують кожну людину та створюють умови для її розвитку.	4.1. Різностороннє культурне середовище.	4.1.1. Забезпечення доступності та актуальності соціокультурних послуг для всіх категорій населення незалежно від статі, місця проживання, рівня статків та інших соціально-демографічних характеристик.
		4.1.2. Підтримка різноманітності творчих процесів у просторі культури.
	4.2. Якісні соціальні послуги.	4.2.1. Створення сучасного Хоспісу.
		4.2.2. Створення сучасного «Шелтеру» (shelter).
		4.2.3. Впровадження комплексної системи надання соціальних послуг, що відповідають потребам громади.
		4.2.4. Створення «Соціального таксі».
		4.2.5. Створення Хабу «Золотий вік» для літніх жінок та чоловіків.
	4.3. Якісна освіта.	4.3.1. Створення в установах освіти належних умов для осіб з особливими освітніми потребами.
		4.3.2. Впорядкування/оптимізація мережі загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів громади.
		4.3.3. Створення комфортних умов для учнів/вихованців та педагогічних працівників з урахуванням принципів універсального дизайну.
		4.3.4. Оснащення установ освіти сучасним обладнанням із застосуванням нових освітніх технологій.
		4.3.5. Удосконалення системи підвищення кваліфікації працівників освіти.
		4.3.6. Профорієнтація молоді громади.
		4.3.7. Розвиток позашкільної освіти та підвищення зайнятості молоді.
	4.4. Доступна медицина та здорова громада.	4.4.1. Оснащення медичних закладів сучасним обладнанням із застосуванням нових технологій діагностики й лікування.
4.4.2. Створення комфортних умов для роботи медичних працівників та перебування пацієнтів.		
4.4.3. Здоровий спосіб життя, профілактика захворювань.		

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

		4.4.4. Розбудова мережі сучасних спортивних закладів та споруд.
5. Місто сучасного управління та відкритої влади.	5.1. Відкрите та ефективне врядування.	5.1.1. Створення ефективних механізмів комунікації влади з мешканцями громади для забезпечення прозорості прийняття рішень та підвищення рівня муніципальних послуг.
		5.1.2. Ефективна організаційна структура ОТГ та управління ресурсами з урахуванням елементів гендерно-орієнтованого бюджетування та планування.
	5.2. Активна громада.	5.2.1. Створення умов для ефективної роботи існуючих та створенню нових активних Громадських організацій (ГО), інтеграція жителів сільської місцевості, жінок, молоді, внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції та людей з обмеженими можливостями до суспільного життя.
		5.2.2. Впровадження системи консультацій з громадськістю, залучення громадян до управління містом та контролю за діяльністю ОТГ.
	5.3. Розбудова інфраструктури що сприяє підвищенню громадської безпеки.	5.3.1. Безпека на вулицях.
		5.3.2. Безпека на дорогах.
5.3.3. Створення умов з організації дотримання громадської безпеки та своєчасного реагування на надзвичайні ситуації.		

2. Характеристика поточного стану довкілля

2.1. Загальна екологічна ситуація

Кремінська громада знаходиться на лівобережжі Степової зони України, в північно-західній частині Луганської області, на території Северодонецького району Луганської області.

За сучасним фізико-географічним районуванням (Комплексний атлас України) територія Кремінської громади відноситься до Старобільської схилово-височинної області Задонецько-Донського краю Північностепової підзони Степової посушливої дуже теплої зони Східноєвропейської рівнинної ландшафтної країни.

Місцева економіка Кремінської територіальної громади представлена традиційними секторами - добувною та обробною промисловістю, агропромисловим господарством.

2.2. Атмосферне повітря

Відповідно до кліматичного районування України, територія Кремінської громади, в т.ч. лісового масиву, належить до континентальної степової області помірних широт. Клімат характеризується теплим та сухим літом, холодною з частими відлигами та невеликою кількістю снігу зимою. У середньому за рік сонячне сяйво складає тут 2000–2100 годин. Сумарна сонячна радіація за рік 4200–4400 Мдж/м². Абсолютний максимум температур повітря становить +41°C, абсолютний мінімум –39°C.

Атмосферні опади у холодний період (листопад – березень) 200–225 мм, у теплий (квітень – жовтень) – 300–325 мм. Відносна вологість повітря у липні 62-64%, у січні – 83%. Середньорічна вологість повітря – 72%, тривалість вегетаційного періоду – 206 діб, безморозний період – 160–170 діб.

Атмосферний тиск у липні 1011–1012 гПа, у січні – 1021–1022 гПа.

Згідно даних, у дослідженому регіоні, як і на території усієї Луганської області, відбуваються кліматичні зміни, які виявляються у збільшенні середньорічної та зимових температур повітря, збільшенні кількості опадів та показників вологозабезпеченості території тощо.

Атмосферне повітря громади обумовлюється слабким розвитком промисловості, тому головним чинником, що впливає на стан атмосферного повітря Кремінської ТГ, є наявність автомобільного транспорту, який не забезпечений приладами для нейтралізації відпрацьованих газів. Зазначене ускладнюється здебільшого незадовільним станом твердого покриття автодоріг, а також недостатністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

На території Кремінської громади відсутні стаціонарні пости автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан.

2.3. Водні ресурси

У гідрографічному відношенні вся територія громади розташована у межах басейну Сіверського Дінця - основної і найбільшої річки громади та області (загальна довжина 1073 км) яка перетинає громаду з північно-західного у південно-східному напрямку.

На території лісового масиву громади значно розвинута річкова мережа. Головною водною артерією є р.Сіверський Донець з притокою р.Красна притокою якої є р.Мечетна.

На території Кремінського лісового масиву представлено багато озер (старе русло Сіверського Дінця перетворилось у стариці, а згодом – в озера, які під час повені наповнюються весняними водами) і боліт (утворення боліт пов'язане з терасними зниженнями і виходами джерельних вод).

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

З озер найбільшими за площею і найбагатшими у флористичному відношенні є Клешня, Линьово, Вовче, Черниково, Зимовне, Поповне, Черняче, Комишувате та деякі інші. Середня глибина озер 4–5 м, найбільша – 12 м (оз. Чернікове). Найбагатшими у флористичному відношенні ділянками річок є ділянки із повільною течією і невеликі затоки. Найбільш багатий і різноманітний флористичний склад має р. Красна, яка відзначається повільною течією.

Болота переважно мезотрофні папоротево-осокові, дуже рідко зустрічаються сфагнові болота (майже зникли). Із несприятливих природних процесів варто відмітити водну, вітрову ерозію, прояв яружності, просідання лесових порід.

Річки громади.

Красна – річка в Луганській обл. України, ліва притока Сіверського Дінця (басейн Азовського моря). Бере початок на північному сході с. Тимоново Троїцького району Луганської області (Середньо-Руська височина). Довжина – 151 км. Площа басейну – 2710 км². Перепад – 0,5 м / км. Ширина долини – 3,5 км. Правий берег високий, до 60 м, крутий, місцями обривистий, порізаний короткими, але глибокими ярами і балками, на всьому протязі підноситься над рівним лівим берегом, нижчими, до 30 м висоти і пологим, слабо розчленованим. У долині розвинені заплава, піщана і лісова тераси. Живлення переважно снігове.

У зв'язку з тим, що витік річки і русло річки замулене, заплава заросла рослинністю, необхідне очищення, розчищення наявних джерел від старої і бур'янів, поглиблення їх і охорона. Територія річки Красна відрізняється сприятливими кліматичними і ґрунтовими умовами. Ґрунти в основному чорноземні, але зустрічаються глинисті і дуже рідко солонцюві, є в заплаві річки виходи крейди на поверхню.

Мечетна — річка в Луганській області, ліва притока Красної. Довжина річки 20 км, площа водозбірного басейну 110 км², похил 5,0 м/км.

Витік річки поблизу села Суровцівка, напрям течії здебільшого на північний захід та захід, в селі Новокраснянка з правого боку у Мечетну впадає річка Гнила. Неподалік села Голикове річка розділяється на два рукава та впадає в Красну.

Сіверський Донець – найбільша річка східної України і найбільша велика притока Дону. Загальна протяжність річки складає 1053 км, площа басейну 98 900 км², середня річна витрата при впаданні до Дону 200 м³/сек. Сіверський Донець бере початок на Середньо-Руській височині, біля с. Підвільхи в Прохоровському районі Белгородської області Росії. Висота джерела біля 200 м над рівнем моря. У басейні Сіверського Дінця понад 3000 річок, з яких 425 мають довжину більш 10 км, і 11 річок більш 100 км. Понад тисяча з них безпосередньо впадає в Сіверський Донець. Живлення Сіверського Дінця переважно снігове, тому витрата води протягом року нерівномірна. Весняна повінь займає близько 2 місяців з лютого по квітень, в цей період вода піднімається на 3–8 м.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Водопровідно-каналізаційна система міста Кремінна обслуговується Комунальним підприємством «Кремінське водопровідно-каналізаційне господарство» Кремінської міської ради.

Питна вода видобувається з підземних джерел. На території громади розташовані артезіанські свердловини підземної води «Житлівського водозабору» - 28 шт., каптажі № 1, № 2 «Кремінські каптажі», артезіанська свердловина № 19 сел. Стара Краснянка.

Встановлена загальна потужність водозаборів 32,0 тис.м³/добу, середньодобова подача води у мережу біля 1,65 – 2,0 тис.м³/добу.

Протяжність водопровідної мережі Кремінської територіальної громади –132,7км.

Щомісячно проводиться санітарно-мікробіологічне дослідження якості питної води з магістральних та розподільчих мереж та двічі на рік з джерел централізованого питного водопостачання. За результатами дослідження від 05.10.2021 (протокол №12) якість води відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10, ГОСТ 3351-74, ДСТУ 4077-2001.

Централізовану каналізацію має 1 населений пункт – м.Кремінна.

Каналізаційна мережа міста налічує 1 каналізаційну очисну споруду (КНС) та 84,7км мереж. Встановлена потужність КНС 7,0 тис.м³/добу. Середньодобовий обсяг очистки стічних вод 0,68 тис.м³/добу. Очисні споруди відсутні.

2.4. Земельні ресурси

Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» складовими елементами екомережі є землі неінтенсивного сільськогосподарського використання, землі водного, лісового, природно-заповідного фонду. За категоріями земель каркасом екологічної мережі в громаді є саме землі лісового фонду, сіножаті та пасовища.

Кремінська ТГ розташована на заході Луганської області та межує з Донецькою областю.

Загальна площа Кремінської територіальної громади Луганської області складає 53344,1 гектарів

Структура земельного фонду наведена у таблиці 2.

Таблиця 2.

Основні види земель та угідь	2021 рік	
	усього, га	% до загальної площі території
Загальна територія	53344,1	х
у тому числі:		
1. Сільськогосподарські угіддя	17913,7	33,6

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

з них:		
рілля	10501,4	19,7
перелоги	86,7	0,16
багаторічні насадження	350,3	0,66
сіножаті і пасовища	6975,3	13,1
2. Ліси та інші лісовкриті площі	31078	58
3. Забудовані землі	1623,4	3
4. Відкриті заболочені землі	658,6	1,2
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі зайняті зсувами, щебнем, галькою, голими скелями)	1037,5	1,9
6. Інші землі	536,1	1
Усього земель (суша)	52847,3	99
Території, що покриті поверхневими водами	496,8	1

* за даними відділу із земельних питань та природних ресурсів

Основним критерієм оцінки екологічного стану сільськогосподарських угідь є рівень родючості ґрунтів, як основа функціонування цієї категорії земель. Тривале використання земель для сільськогосподарських потреб без належних агротехнічних заходів призводить до фізико-хімічної деградації ґрунтів, у т. ч. зниження вмісту гумусу та агрохімічних показників.

За походженням територія Кремінських лісів громади являє собою алювіальну ерозійно-денудаційну рівнину з чисельними котловинами та балками і підвищеннями від 110 до 200 м, найвища точка 191 м н.р.м.

Геоморфологічна будова утворена алювіальними, терасованими річковими долинами акумулятивних низовин рівнини, а також лесовими, розчленованими ярами і балками акумулятивно-денудаційної височини. Трапляються яри, балки, пагорби.

Рельєф більшої частини цієї території відносно рівний, подекуди слабо хвилястий або навіть горбистий, з підвищеннями від заплави до тераси і плато. Для території характерним є нахил місцевості в бік долини Сіверського Дінця. Заплавна тераса утворена піщано-суглинистими ґрунтами. Її ширина варіює від 0,5 до 3 км. Вона добре виражена у південній частині Верігінського, Серебрянського та Кремінського (колишнього Комсомольського) лісництв.

За характером рельєфу в заплаві виділяють приуслову, центральну та притерасну частини. Приуслова заплава має декілька руслових валів, паралельних руслу річки, з добре вираженим мікрорельєфом, у вигляді грив і котловин. Центральна частина заплави більш рівнинного характеру з чисельними озерами, які

утворились в голоцені, внаслідок випрямлення старого русла Донця. Притерасна заплава – найбільш понижена частина заплавної тераси. Для неї характерні виходи ґрунтових вод, які призводять до утворення боліт. Перша надзаплавна тераса є зоною поширення пісків з еоловими (пагорби, дюни) формами рельєфу. Утворені вітром піщані дюни та пагорби піднімаються до 12 метрів над чисельними котловинами, в яких зрідка трапляються невеликі озера. Рівнинну поверхню тераси перетинають долини струмків та балок. Крутизна схилів коливається від 5 до 15%.

Ґрунтовий покрив Кремінських лісів досить різноманітний. Найчастіше зустрічаються дерново-опідзолені ґрунти (66% загальної площі), заплавно-лучні (16%) та чорноземно-лучні (7%). Значна частина території вкрита пісками.

2.5. Лісовий фонд

Рослинний покрив Кремінських лісів складають лісові, лучні, болотні і водні угруповання. Лісова рослинність представлена свіжими, вологими і сирими дібровами, суборами, заплавними лісами, а також посадками сосни на піщаній терасі з комплексом псамофітної рослинності. У складі лучної рослинності переважають заплавні, заболочені й остепнені луки. У складі болотної рослинності зустрічаються папоротево-осокові, осокові і сфагнові болота. Водна рослинність представлена прибережно-водними і водними угрупованнями, що включають різні формації гідрофітних видів. На місцях згорілих соснових культур представлена рослинність псамофітного степу, яка поступово відновлюється.

На території лісового масиву громади зростає біля 150 рідкісних, реліктових, ендемічних видів рослин, а також зникаючих, що занесені до Червоної книги Міжнародного союзу охорони природи (ЧК МСОП), додатків Бернської конвенції, Європейського червоного списку (ЄКС), Червоної книги України (ЧКУ) та списку рідкісних видів Луганської області.

Понад 50% регіонально рідкісних рослин Луганської обл. знаходиться в межах національного природного парку «Кремінські ліси», здебільшого це лісові, водно-болотні, степові види.

Враховуючи вищесказане, підкреслимо, що Кремінський лісовий масив є унікальним осередком концентрації природного флористичного і фітоценотичного різноманіття в Подонців'ї та на степовому сході України. До складу його флори входить велика кількість рідкісних, реліктових та ендемічних видів рослин, які дуже скоротили свою чисельність в масштабі регіону і України в цілому, а також раритетні рослинні угруповання.

Кремінська ділянка заплави Дінця і прилеглі ділянки борових терас є місцезнаходженнями низки рідкісних видів тварин, що охороняються згідно з Червоною книгою України.

Найважливішими об'єктами охорони у флорі громади є кілька груп тварин, з яких найціннішими об'єктами є 4 види великих птахів: журавель сірий (стабільна

популяція), орел-могильник (2 або 3 гніздові пари), орлан-білохвіст (не менше 2-х гніздових пар), зміїд (1-2 гніздові пари).

Кремінські ліси - найменш антропогенно порушений лісовий масив у Луганській області, де завдяки більш сприятливим кліматичним та едафічним умовам природні екосистеми виявились більш стійкими до антропогенних впливів.

2.6. Природно-заповідний фонд

На території Кремінського ДЛМГ розташовані об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення, які розташовані на території національного природного парку «Кремінські ліси»:

- заповідні урочища місцевого значення: «Дубовий гай», «Білоусова садка», «Сіточне», «Хрящуха»,
- заповідне урочище державного значення «Широке»,
- ботанічний заказник державного значення «Сафоново»,
- ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський»,
- гідрологічний заказник місцевого значення «Кремінські каптажі»,
- зоологічний заказник місцевого значення «Жеребець»,
- гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела».

З метою розширення мережі заповідного фонду Указом Президента України від 10.09.2019 № 678 «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси» оголошено новий об'єкт природно-заповідного фонду загальнодержавного значення загальною площею 7269,0 га за рахунок земель державної власності, які знаходяться у постійному користуванні ДП «Кремінське ЛМГ».

«Білоусова садка» - це своєрідний природний музей, де збереглись поодинокі екземпляри сосен-велетнів, що налічують понад 150 років, заввишки до 35 м, діаметром 70–90 см. Соснові ліси природного походження займають площу 585 га в Кремінському і Старокраснянському лісництвах. Соснові насадження в Кременських лісах займають більше як 70% всіх лісових площ. Основною породою в них є сосна звичайна подекуди трапляються сосна Банкса (*Pinus banksiana* Lamb.), сосна кримська (*P. pallasiana* Lamb.). Соснові ліси сухі, світлі, з малопотужною підстилкою. Чагарниковий ярус у них виявлений слабо і представлений дроком красильний (*Genista tinctoria* L.), рокитником руським (*Chamaecytisus ruthenicus*), глодом одностовпчиковим (*Crataegus monogyna*), крушиною ламкою (*Frangula alnus*), ожиною сизою (*Rubus caesius*), шипшиною собачою (*Rosa canina* L.), а в посадках – аморфою чагарниковою (*Amorpha fruticosa* L.).

Заповідне урочище «Білоусова Садка» знаходиться в межах Верігінського лісництва. Загальна площа 7,7 га. Оголошено рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради народних депутатів №300 від 12 липня 1980 р. (в.ч.), №247 від 28 червня 1984 р. Охороняється лісова ділянка з насадженнями

сосни звичайної середини XVII сторіччя. Сьогодні не дерева-велетні у віці 155 років, висотою 30 м, діаметром стовбурів 50–70см. Це пам'ятка перших посадок лісу військовим поселенцем Білоусовим. Слугує еталоном штучних насаджень сосни звичайної на малопродуктивних піщаних ґрунтах степової зони України.

Заповідне урочище «Сіточне» площею 13 га. Оголошено рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради народних депутатів №300 від 12 липня 1980 р. (в.ч.), №247 від 28 червня 1984 р. Заповідне урочище розташоване на території Сіточного лісництва. Місце зростання сосни звичайної на давньоалювіальних супіщаних відкладах другої борової тераси Сіверського Дінця. Насадження лісу 1870 року. Висота дерев 28 м, діаметр стовбурів 44 см, бонітет 2. Є еталоном штучних насаджень на малопродуктивних супіщаних землях степової зони України.

Ботанічний заказник «Серебрянський» оголошений рішенням Луганської обласної ради №20/20 від 25 грудня 2001 р. Розташований в 8 км на південний захід від м. Кремінна, на території кв. 110–113, 131 Серебрянського лісництва. Площа – 107,1 га. Цінний осередок бореальної флори, рідкісних і занесених до Червоної книги України видів рослин на території Луганської області

Об'єкт природо-заповідного фонду – ботанічний заказник загальнодержавного значення «Сафоново» площею 21,7 г. Урочище являє собою заболочену котловину з мокрим чорновільховим типом лісу. Основною лісоутворюючою породою є вільха у віці 55 років I-II бонітету. В заказнику зберігатимуться рослинні угруповання з участю реліктової папороті страусине перо. Для сходу України відомо лише два локалітети цього виду і обидва знаходяться в Кремінських лісах, перебуваючи тут на південній межі ареалу. Значний інтерес становить зростання на цій території рідкісних видів рослин, які занесені до Червоної книги України: сальвінія плаваюча, коручка болотна. Планується також розширити площу існуючого ботанічного заказника «Серебрянський» до 5413 га. Його західна межа буде співпадати з межею Донецької області, південна – проходити по р. Сіверський Донець, на півночі заказник буде межувати з Верігінським та Серебрянським лісництвами, на сході з Кремінським. На цій території сформувався своєрідний мозаїчний комплекс широколистяних та хвойних лісів, трав'янистих боліт, лучної і водної рослинності, який охоплює близько 70% раритетних видів рослин Кремінських лісів. Територія ботанічного заказника, що пропонується, є малопрохідною, а рослинність майже непорушена антропогенним впливом. Крім того, сюди включено середньовікові соснові ліси, які зростають на другій боровій терасі. Це одне із найпівденніших місцезростань соснових лісів природного походження.

2.7. Поводження із відходами

Видалення відходів шляхом захоронення залишається основним

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

призначенням спеціально відведених місць чи об'єктів. Не менш гострою, ніж у попередні роки, залишається проблема екологічно безпечного збирання, видалення твердих побутових відходів.

Послуги у сфері поводження з відходами на території громади надаються Дочірнім підприємством «Кремінське Комгосподарство» комунального підприємства «Кремінна-Комунсервіс» та Комунальним підприємством «Червонопопівський благоустрій».

Об'єктами захоронення твердих побутових відходів на території громади є:

- Полігон ТПВ, розташований в межах населеного пункту в районі ТОВ «Пінта - Кремінський пивоварний завод». Площа полігону ТПВ становить 12,5 га, планова потужність - 116,0 тис.тон. Станом на 01.07.2021 полігон заповнено на 92,21 % від планової потужності та потребує рекультивациі;
- Місце видалення відходів (МВВ) площею 0,5га, використовується під накопичення твердих побутових відходів, проектна потужність - 4,6 тис.тон. МВВ розташовано за межами населеного пункту с. Червонопопівка. Кількість накопичених відходів від початку експлуатації станом на 01.01.2021: 1,48 тис.т , відсоток заповнення: 32,17 %.

У зв'язку з тим, що не виконуються відповідним чином збирання, зберігання та переробка побутових відходів, стихійно виникають звалища, що забруднюють навколишнє середовище.

2.8. Радіаційний стан

Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. м. Кремінна не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Дозиметричний паспорт населеного пункту не розроблявся, радіаційне обстеження населеного пункту не виконувалось. Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

2.9. Населення і соціальна інфраструктура

Чисельність наявного населення Кремінської ТГ станом на 01.01.2021 становила 21,968 тис. чоловік.

У підпорядкуванні громади:

місто Кремінна (18417 осіб), село Житлівка (616 осіб), село Стара Краснянка (599 осіб), село Діброва (228 осіб), село Кузьміне (73 особи);

село Новокраснянка (1003 особи), село Суровцівка (8 осіб), село Пшеничне (49 осіб);

село Червонопопівка (706 осіб), село Голикове (62 особи), село Піщане (207 осіб).

Демографічна ситуація в територіальній громаді у першому півріччі 2021

році виглядає наступним чином:

Народжуваність зменшилась на 35 новонароджених (39,5%), ніж у 1 – му півріччі 2020 року, і становить 48 новонароджених - 2,6 % на 1000 новонароджених живими.

Кількість померлих склала 312 осіб, що на 12 осіб менше, ніж у 1- му півріччі 2020 року, показник загальної смертності зменшився на 1,8 % і становить 16,8 % на 1000 жителів.

За причинами смерті всього населення на першому місці знаходяться хвороби системи кровообігу – 65,7%; на другому – злоякісні новоутворення – 10,6%; на третьому – хвороби органів травлення – 8,7 %; на четвертому – хвороби органів дихання – 6,7 %; на п'ятому – травми та отруєння – 5,4 %.

Переважна більшість трудових ресурсів зайнята на підприємствах і установах м. Кремінна. Виробничі території та об'єкти інженерного призначення громади здебільшого розташовані в основному на околицях м. Кремінна в північно-східній, південно-східній та південно-західній частинах населеного пункту з обов'язковими планувальними обмеженнями – санітарними та захисними зонами: підприємства житлово-комунального господарства, цвинтарі, газорозподільчі станції, виробничі та складські території підприємців. Втім, захисні зони від цих територій в багатьох випадках використані під городи садибної забудови, або під садибну житлову забудову.

Виробнича зона громади представлена об'єктами добувної та обробної промисловості, підприємствами сільськогосподарського призначення та фермерськими господарствами, які базуються на виробництві сільськогосподарської сировини. Основні підприємства промисловості громади це - ТОВ «Куб-Газ», ДП «Кремінське ЛМГ», ТОВ «Пінта-Кремінський пивоварений завод», Українсько - Польське ТОВ «Віко-Україна», ТОВ «НВП «Аеромех», ТОВ «ВП «Атлант», ТОВ «Кремінський завод «Ритм», ПП «Продгрупсервіс».

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

SWOT-аналіз екологічної ситуації в територіальній громаді

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Активна позиція влади щодо інноваційного розвитку громади; ❖ наявність об'єктів та територій природно-заповідного фонду; ❖ наявність значних площ лісових насаджень; ❖ відсутність на території міста промислових підприємств, як джерел сильного забруднення; ❖ присутність міжнародних та гуманітарних місій в регіоні. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Відсутність очисних споруд; ❖ відсутність системи роздільного збору та переробки твердих побутових відходів; ❖ ресурс полігону ТПВ майже вичерпано; ❖ значний знос основних засобів підприємств житлово-комунального господарства; ❖ зношеність значної частини дорожньо-транспортної інфраструктури; ❖ погіршення стану водних об'єктів
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Залучення коштів державного та обласного бюджетів; ❖ співпраця з міжнародними фінансовими організаціями в частині залучення грантів або пільгових кредитів на проекти 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; ❖ зростання рівня забруднення навколишнього середовища; ❖ відсутність налагодженої системи збору та вивезення небезпечних відходів в складі побутових відходів; ❖ обмеженість спроможності міського бюджету для реалізації екологічних програм і проєктів.

Територія Кремінської територіальної громади розташована поза межами зон суттєвих екологічних впливів на навколишнє середовище і знаходиться у відносно сприятливих екологічних умовах.

Небезпечних природних і техногенних процесів, які на період проектного етапу могли б скласти небезпеку для населення на території громади не виявлено.

Стан навколишнього середовища громади визначає її господарський профіль. Локальними джерелами впливів є сільськогосподарські та виробничі підприємства та регіональна автодорога, що проходить в межах населених пунктів м.Кремінна,

с.Червонопопівка, с.Піщане, сел.Житлівка.

Актуальним є стан атмосферного повітря, водного басейну, в тому числі питних вод, земель та знешкодження відходів.

Атмосферне повітря

За метеорологічними умовами громада відноситься до територій з можливо підвищеним потенціалом забруднення атмосферного повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення).

Головним забруднювачем повітряного басейну виступає транзитний автотранспорт.

Транзитний транспорт, який рухається по дорозі спричиняє шум, погіршує екологічний стан та навантажує магістральну мережу. Серед забруднюючими речовин варто виділити окисли вуглецю, окисли азоту, легкі органічні сполуки, пил. Збільшення викидів забруднюючих речовин перш за все зумовлено збільшенням автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит).

Заходи Програми враховують проблему забруднення повітря. Система організації дорожнього руху та капітальні ремонти автомобільних доріг спрямовані на її вирішення. При цьому фактор забруднення повітря знаходиться в постійно динамічному стані і залежить від багатьох складових.

Водні ресурси

Основним джерелом забруднення водних об'єктів на території Кремінської громади є поверхневий стік, який формується на території приватного сектору та виробничих об'єктів.

Забруднення поверхневих вод в першу чергу відбувається за рахунок обсягів скидів зливових вод, як організованих, так і по рельєфу місцевості. Все поверхнєве забруднення зливається у водотоки за рахунок незадовільного стану утримання територій прибережних захисних смуг, а також в прилеглих місцях будинків садибної забудови. Прибережні захисні смуги на значних проміжках не визначені в натурі і використовуються для влаштування помийниць, гноярок, вбиралень, які є джерелами забруднення.

Програмою передбачається ряд заходів, направлених на оздоровлення водойм, а саме капітальний ремонт мереж централізованого водопостачання та водовідведення, будівництво сучасної системи очисних споруд.

На даний період в межах громади відсутня організована система рекреаційного використання поверхневих водойм. Планом заходів програми передбачається організація зон відпочинку, впорядкування, та загальне санітарне оздоровлення поверхневих водойм.

Рослинність, ґрунти

Спеціальних робіт по геохімічній зйомці ґрунтів в Кремінській територіальній громаді не виконувалось.

Регулярного спостереження за санітарним станом ґрунтів не проводиться.

Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина.

На території громади відсутні об'єкти по переробці та утилізації відходів виробництва.

Серйозною залишається проблема щодо санітарної очистки, яка потребує негайного вирішення.

Для вирішення питання поводження з твердими побутовими відходами в громаді слід продовжити роботу щодо роздільного збирання відходів шляхом встановлення окремих контейнерів, зокрема, для скла, пластмаси, паперу, металевих банок, що сприятиме скороченню навантаження на існуюче звалище завдяки вилученню за призначенням вторинних матеріалів із подальшим їх переробленням за відповідними технологіями на спеціалізованих підприємствах.

Крім роздільного збирання побутових відходів, проблему сортування та переробки відходів заплановано вирішити шляхом будівництва сміттєпереробного заводу, що дозволить у майбутньому зменшити негативні прояви забруднення ґрунтів.

Діючі кладовища також є потенційним джерелом забруднення ґрунтів. Санітарно-захисна зона від території кладовища до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м. При цьому мають виконуватись вимоги ДСанПіН 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України». Всі території поховань потребують благоустрою та інженерного захисту водоносних горизонтів і поверхневого стоку від забруднення токсичними речовинами.

Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також атмосферного повітря через незадовільний стан покриття вулиць.

З метою покращення ситуації та оздоровлення території в цілому програмою передбачається будівництво блочно-модульних очисних споруд.

Акустичний режим. Електромагнітний фон.

Основним джерелом шуму є вулична мережа з інтенсивним рухом автотранспорту. В межах громади відсутні паспортизовані джерела електромагнітного випромінювання.

По території проходять повітряні лінії електропередачі напругою 10 і 15 кВ, які регламентуються охоронними зонами 10 і 15 м відповідно.

Радіаційний стан

Відповідно до постанови КМ України №106 від 23.07.1991 р. Кремінська

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Сприяння розвитку туристичної галузі	+	+	0	0	0	+
Приведення рекреаційних територій до відповідних стандартів якості з урахуванням принципів інклюзивності	+	0	0	+	+	0
Креативний культурний простір	+	+	0	+	0	+
Розвиток та забезпечення функціонування системи житлово-комунальних послуг	+	0	+	+	0	0
Чисте довкілля, якісний благоустрій	+	+	+	+	+	0
Розбудова транспортної інфраструктури та поліпшення транспортної доступності	+	0	+	+	+	0
Різноманітне культурне середовище	+	+	0	+	0	+
Якісні соціальні послуги	+	0	0	0	0	0
Якісна освіта	+	0	0	0	0	0
Доступна медицина та здорова громада	+	0	0	0	0	0
Відкрите та ефективне врядування	+	+	0	0	0	+
Активна громада	+	0	0	0	0	+
Розбудова інфраструктури що сприяє підвищенню громадської безпеки.	+	+	0	0	+	+

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Завдання Програми не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом.

Основні завдання Програми передбачають розвиток житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури; екологічне оздоровлення; енергозбереження; розвиток гуманітарної та соціальної сфер.

Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території, та оцінка таких ризиків, буде відбуватися з дотриманням вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки згідно із законами України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», а також Законом України «Про природно-заповідний фонд».

Для територій природно-заповідних територій (далі ПЗФ) питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі Законом України «Про Природно-заповідний фонд», де визначається, що на землях ПЗФ та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів або перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються, в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом. Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля й підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, в першу групу входять усі

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

суцільні й поступові рубки головного користування й суцільні санітарні рубки на площі понад 1 га; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво й водне господарство; сільськогосподарське й лісогосподарське освоєння, рекультивация й меліорація земель (управління водними ресурсами для введення сільського господарства, в тому числі з зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 га або на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах ПЗФ або в їх охоронних зонах.

Основні екологічні проблеми Кремінської територіальної громади:

- забруднення водних об'єктів скидами підприємств житлово-комунального господарства, поверхневого стоку населених пунктів;
- застарілий стан основних фондів житлового господарства: водопровідно-каналізаційних, електричних мереж, ліфтового господарства;
- потреба в проведенні термомодернізації будівель закладів освіти, охорони здоров'я й культури з метою зниження обсягу палива, що споживається, та як наслідок, зменшення кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту;
- порушення гідрологічного режиму малих річок, що проходять по території громади;
- замулення й засмічення водних об'єктів;
- відсутність очисних споруд;
- неефективне управління в сфері поводження з твердими побутовими відходами, зокрема: наявність стихійних сміттєзвалищ побутових відходів; недостатня кількість сучасної інфраструктури поводження з побутовими відходами; відсутність системи роздільного збору сміття;
- низький рівень екологічної обізнаності, недостатня активність та самоорганізація суспільства з питань охорони довкілля.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки Програми

5.1. Основні міжнародні та державні зобов'язання

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода. Згідно ст. 28 Закону України «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними законодавчими і нормативно-правовими актами, норми і вимоги яких мають бути враховані та дотримані під час планованої діяльності, є такі:

Водний кодекс України;

Лісовий кодекс України;

Земельний кодекс України;

Закони України: «Про природно-заповідний фонд»; «Про охорону культурної спадщини»; «Про охорону археологічної спадщини»; «Про охорону атмосферного повітря»; «Про відходи»; «Про надра»; «Про питну воду та питне водопостачання»; «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»; «Про екологічний аудит»; «Про рослинний світ»; «Про тваринний світ»; «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»; «Про охорону навколишнього природного середовища»; «Про регулювання містобудівної діяльності»; «Про основи містобудування»;

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України № 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;

Національний план дій управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02. 2019 № 117-р;

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. №695;

Цілі сталого розвитку: Україна-2030 (Ціль 13. «Пом'якшення наслідків зміни клімату»);

Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від:

07.12.2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

06.12.2017 р. № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 28 жовтня 2020 року № 213 «Про затвердження Критеріїв визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;

ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;

Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (зі змінами);

ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Ураховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Програми, відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх і пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

5.2. Процедура ОВД

Цілі Програми реалізуються через конкретні заходи і проекти.

Серед цих заходів і проектів можуть бути і такі проекти, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проектів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

5.3. Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Кремінською міською радою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) проекту Програми, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Кремінської міської ради - <https://www.kremrada.gov.ua> у розділі «Документи державного планування».

Зауваження та пропозиції отримані від департаменту комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів та департаменту охорони здоров'я Луганської облдержадміністрації враховані в цьому Звіті.

5.4 Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми буде висвітлена за результатами його обговорення.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

6.1. Атмосферне повітря

Програма не передбачає проєктів із створення нових підприємств, із значними обсягами шкідливих викидів у атмосферне повітря.

Завдання Програми щодо впровадження інвестиційно-інноваційних проєктів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів; розвитку і впровадженню інновацій у виробництво навпаки матимуть позитивний вплив на атмосферне повітря, оскільки в процесі їх виконання будуть застосовані сучасні енергозберігаючі і очисні технології тощо.

Завдання Програми щодо впровадження проєктів із будівництва, капітального ремонту, реконструкції автомобільних доріг, тротуарів, будівель і споруд не промислового призначення, в процесі їх реалізації матимуть тимчасовий вплив на якість атмосферного повітря, але він буде короткостроковим.

Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливо через викиди:

- пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо);

- викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва;

- викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори).

Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Позитивний вплив на якість атмосферного повітря в перспективі матимуть: подальший розвиток територій загального користування та зон відпочинку, збереження та розвиток зелених зон для підтримки екологічного балансу, озеленення територій та догляд за зеленими насадженнями (які в подальшому призведуть до підвищення якості повітря за рахунок зменшення пилу, шумового забруднення);

- покращення технічного стану автомобільних доріг.

6.2. Клімат

Загалом, загальний вплив завдань Програми на клімат є позитивним. Виконання основних завдань, визначених у розділі 2. «Мета, завдання та заходи соціально-економічного та культурного розвитку у 2022-2023 роках», зокрема в частині впровадження новітніх енергоефективних технологій в житлово-комунальному господарстві міста, в об'єктах соціальної інфраструктури, житлових будинках, інших закладах, сприятиме зменшенню викидів тепла і шкідливих речовин у повітря (зокрема CO₂).

Позитивний вплив на стан клімату матиме також впровадження заходів з покращення стану автомобільних доріг, підвищення рівня озеленення території міста.

Негативний вплив матиме тимчасовий характер за рахунок збільшення локальних викидів, наприклад, під час будівельних робіт.

6.3. Земельні та водні ресурси

Негативними наслідками впливу виконання деяких завдань Програми на земельні ресурси може бути вилучення земель під будівництво нових інженерних мереж, будівель і споруд.

З іншої сторони, такі заходи компенсуються за рахунок їх позитивного впливу на навколишнє середовище в результаті планованої діяльності.

Потенційними джерелами впливу на ґрунти під час проведення будівельно-демонтажних робіт є підвищення вологості ґрунтів за рахунок асфальтування території; порушення природного стоку поверхневих вод за рахунок планування території, траншейної прокладки різних комунікаційних мереж тощо; випадкові проливи паливно-мастильних матеріалів.

Для запобігання даного явища вживатимуться заходи щодо відновлення об'єктів благоустрою території з відновленням твердого та рослинного покриву, будівництво очисних споруд і капітальний ремонт мереж водовідведення.

6.4. Відходи

Під час проведення будівельних робіт основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів.

Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього, можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо.

Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час виконання будівельних робіт необхідно уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Проблема збирання, накопичення, переробки, утилізації, видалення, знешкодження та захоронення твердих побутових відходів є однією з найбільш болючих та гострих. Сміття накопичується всюди. Зростають обсяги відходів, поширюються площі несанкціонованих звалищ.

Відсутність дієвого контролю призводить до масового утворення несанкціонованих звалищ та численних порушень законодавства під час поводження з небезпечними відходами.

За відсутності роздільного збирання побутових відходів практично не розв'язується проблема поводження з небезпечними відходами, які містяться у складі побутових відходів. Для цього вирішено провести роботу щодо облаштування майданчиків для роздільного збору сміття та оновити парк спецтехніки та контейнерного господарства.

Крім роздільного збирання побутових відходів, проблему сортування та переробки відходів заплановано вирішити шляхом будівництва сміттєпереробного заводу, що дозволить у майбутньому зменшити негативні прояви забруднення навколишнього середовища.

6.5. Біорізноманіття

Програмою передбачається завдання щодо збереження та розвиток зелених зон для підтримки екологічного балансу, подальше впорядкування та розвиток зелених насаджень, подальший розвиток територій загального користування та зон відпочинку тощо.

Програма не передбачає реалізацію заходів, які прямо можуть негативно вплинути на флору і фауну громади. На подальших етапах реалізації, визначених Програмою завдань, передбачається уточнення таких впливів.

6.6. Природоохоронні території

У Програмі не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ).

На подальших етапах реалізації, визначених Програмою завдань, передбачається уточнення таких впливів.

6.7. Здоров'я населення

Реалізація Програми ймовірно має призвести до покращення життя та стану здоров'я населення.

Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема: удосконалення матеріально-технічної бази охорони здоров'я відповідно до світових стандартів; створення системи своєчасної діагностики та раннього виявлення захворювань; підтримка та розвиток різноманітних навчально-тренувальних, фізкультурно-спортивних заходів; проведення роботи з гігієнічного виховання населення з використанням засобів телебачення, радіо, літератури, які сприяють формуванню ідеології здорового способу життя, у тому числі фізичного і психічного.

Оцінка ймовірного впливу заходів Програми на довкілля відповідно до контрольного переліку наведено в таблиці 4.

Оцінка ймовірного впливу заходів Програми на довкілля
відповідно до контрольного переліку

Таблиця 4.

№ з/п	Чи може реалізація заходів Програми спричинити	Негативний вплив			Пом'якшення стану
		так	ймовірно	ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			•	
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?			•	+
3	Погіршення якості атмосферного повітря?			•	+
4	Появу джерел неприємних запахів?			•	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси					
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не			•	

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

	обмежуючись ними)?				
9	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
10	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+
11	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	
12	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			•	
13	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
14	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	
Відходи					
15	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?			•	+
16	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			•	
17	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			•	
18	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
Земельні ресурси					
19	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			•	
20	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
21	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
22	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
23	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Біорізноманіття та рекреаційні зони					
24	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	+
25	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	+
26	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		•		
27	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	+
28	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	+
29	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
30	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	+
Населення та інфраструктура					
31	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	+
32	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	+
33	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків?		•		
34	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	+
35	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг					
36	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
37	Погіршення екологічного моніторингу?			•	

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

38	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
39	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше					
40	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	
41	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
42	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	+
43	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	+
44	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
45	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

На основі оцінок, представлених у таблиці 4, можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

атмосферне повітря – позитивний вплив, а саме: зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря пересувними джерелами внаслідок виконання заходів Програми;

водні ресурси – позитивні наслідки а саме: зменшення надходження забруднюючих речовин у водні ресурси внаслідок виконання заходів Програми;

відходи – позитивні наслідки за рахунок ліквідації несанкціонованих звалищ ТПВ, придбання контейнерів для збору побутових відходів, обладнання контейнерних майданчиків, впровадження сортування та переробки відходів;

земельні ресурси – наслідки відсутні;

біорізноманіття – наслідки позитивні: покращення існуючого стану озеленення територій парків та скверів в межах населених пунктів,

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

забезпечення стійкості природних територій і об'єктів природно-заповідного фонду (на території Кремінської міської громади об'єкти природно-заповідного фонду представлені загальнодержавного й місцевого значення);

населення та інфраструктура – наслідки позитивні: поліпшення санітарно-епідеміологічної та санітарно-епізоотичної ситуації на території громади, негативний вплив на стан здоров'я або захворюваність населення не очікується.

При впровадженні заходів Плану, в порівнянні із існуючим станом, очікується позитивний вплив на навколишнє природне середовище, в тому числі на здоров'я населення.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту.

Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Заходи щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Сфера довкілля	Заходи щодо зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> – заходи з озеленення міста; – покращення технічного стану автомобільних доріг; – дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; – проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового й промислового сміття.
Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> – будівництво каналізаційних очисних споруд в місті Кремінна; – капітальний ремонт водовідвідних мереж; – забезпечення дотримання вимог чинного законодавства при реконструкції головних споруд та мереж комунальних систем; – дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»).
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> – впровадження технології роздільного збирання твердих побутових відходів; – ліквідація стихійних сміттєзвалищ; – рекультивація полігону ТПВ; – будівництво сміттєпереробного заводу.

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Грунти	<ul style="list-style-type: none"> – при експлуатації будівельних машин і механізмів заборонити злив відпрацьованих мастил і пального на землю; – відпрацьоване мастило повинно збиратися у спеціальний посуд і відправлятися на утилізацію; – усунення випадків викидання, складування й накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови.
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	<ul style="list-style-type: none"> – удосконалення системи інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювання громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у виробництві і в побуті; – впровадження шкільних й позашкільних освітніх енергозберігаючих програм.
Здоров'я населення	перелічений вище комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

Реалізація Програми потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються розвитку сфери забезпечення громади системами інженерної інфраструктури, ремонту вулично-дорожньої мережі, енергозбереження й раціонального використання природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довкілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану Кремінської міської територіальної громади.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

8.1. Вихідні дані для виконання СЕО

Для виконання СЕО проекту Програми використано наступні вихідні дані:

- дані Головного управління статистики у Луганській області;

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

- галузеві програми міської ради;
- аналітичні матеріали виконавчих органів міської ради про потенціал галузей, сфер діяльності, стан його використання;
- публікації про стан навколишнього природного середовища у Луганській області.

8.2. Використані інструменти та методи

В процесі проведення СЕО використано такі методи:

- статистичний метод, який ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому;
- метод екстраполяції: за основу взято аналіз стану економічного і соціального розвитку Кремінської територіальної громади за останній рік, який свідчить про позитивну динаміку у реальному секторі економіки, наповненні місцевого бюджету, розбудові соціальної інфраструктури, суттєвому поліпшенні матеріально-технічної бази закладів освіти, охорони здоров'я, фізкультури і спорту, культури.

Поряд із цим, залишається незадовільним стан значної кількості мереж водопостачання, каналізаційного господарства, спеціалізованого автотранспорту, вулично-дорожньої мережі, у результаті чого у короткостроковому періоді зберігатиметься негативний вплив від їх діяльності на стан екології. Для зменшення негативного впливу будуть реалізовані галузеві програми, перелік яких визначено у додатку 3 до Програми.

8.3. Планувальні альтернативи

Основними програмними документами, крім Програми, які визначають завдання і механізми впровадження заходів з охорони навколишнього природного середовища Кремінської територіальної громади, є:

- Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства Кремінської територіальної громади на 2021-2024 роки;
- Програма забезпечення громадського порядку та громадської безпеки Кремінської територіальної громади на 2021-2023 роки.

Досягнення цілей, визначених програмою, має спиратися на використання сильних сторін громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

При обґрунтуванні вибору сценарію акцентовано увагу на таких аспектах, як:

- поліпшення екологічної ситуації у питанні водних ресурсів, шляхом впровадження екологічно безпечних технологій очищення стічних вод;
- покращення ситуації з поводження побутовими відходами;
- тенденції демографічних процесів та поліпшення демографічної ситуації відповідно до пріоритетів розвитку територіальної громади;
- підвищення рівня озеленення території.

Необхідною умовою успішності планування, крім об'єктивного аналізу стану довкілля в громаді, є найбільш вірогідні прогнози, побудовані на статистично зафіксованих тенденціях і кількісних показниках. Опрацьовується ситуативний сценарій «Збереження status quo», який передбачає збереження поточного стану довкілля, сильні сторони та можливості громади зможуть зменшити їх вплив або нейтралізувати вплив загроз та ризиків.

Аналіз та оцінка соціально-економічної, демографічної, екологічної ситуації в громаді, з урахуванням проведення Операції об'єднаних сил на території Луганської області, дає змогу припустити, що найбільш реальним розвитку подій на найближчі роки є сценарій «Збереження status quo». Досягнення цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення Кремінської громади в реальному вимірі має спиратися на використання сильних сторін громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

Сценарний підхід є ефективним інструментом стратегічного планування, оскільки дозволяє з єдиних позицій вирішувати завдання багатоваріантності розвитку екологічної ситуації.

Сценарій розвитку є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану екологічної ситуації в громаді, що ґрунтується на припущеннях.

Необхідною умовою успішності планування, крім об'єктивного аналізу стану довкілля в громаді, є найбільш вірогідні прогнози, побудовані на статистично зафіксованих тенденціях і кількісних показниках. Опрацьовується кілька варіантів сценаріїв розвитку: базовий, оптимістичний та песимістичний. Альтернативні базовому сценарію необхідні для подальшого перегляду, корекції (за потреби) цілей та завдань програми.

Оптимістичний сценарій розвитку екологічної ситуації в громаді передбачає використання можливостей та сильних сторін за умови нейтралізації загроз та слабких сторін, визначених у SWOT-аналізі. А саме, покращення екологічного стану та здоров'я населення можливе при збільшенні сум та розширення джерел

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

фінансування природоохоронних заходів, використання альтернативних джерел енергії, будівництві та модернізації об'єктів природоохоронної інфраструктури.

Песимістичний сценарій заснований на припущенні, що зовнішні та внутрішні загрози, слабкі сторони, визначені у SWOT-аналізі, здійснюють суттєвий вплив, послаблюючи дію сильних сторін та можливостей, що погіршує існуючу ситуацію в громаді, незважаючи на заходи з реалізації програми. Основними загрозами та слабкими сторонами є зростання рівня забруднення навколишнього середовища, значна кількість накопичених відходів, зношеність основних засобів підприємств ЖКГ та відсутність технологій очистки стічних вод та інше.

Ситуативний сценарій передбачає збереження поточного стану довкілля, сильні сторони та можливості територіальної громади зможуть зменшити їх вплив або нейтралізувати вплив загроз та ризиків.

Аналіз та оцінка соціально-економічної, демографічної, екологічної ситуації в громаді з урахуванням проведення Операції об'єднаних сил на території Луганської області дає змогу припустити, що найбільш реальним розвитком подій на найближчі 2 роки є сценарій ситуативний. Передбачається запобігання погіршенню та утримання темпів поступового покращення стану довкілля та здоров'я населення. Досягнення цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення Кремінської територіальної громади в реальному вимірі має спиратися на використання сильних сторін громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання Програми для довкілля проводиться щороку разом із підготовкою інформації про підсумки її виконання.

У звітах буде відображено інформацію про здійснення оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, проведеної згідно з Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Координацію роботи із дотримання вимог цього Закону України у відповідних галузях забезпечують відповідні виконавчі органи міської ради.

При видачі дозвільних документів, їх погодженні на проведення будівельних та інших робіт виконавчі органи міської ради у межах повноважень будуть дотримуватись норм законодавчих і нормативно-правових актів України із питань регулювання містобудівної діяльності, охорони навколишнього природного середовища у різних сферах із проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (за наявності підстав для цього).

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті.

Оцінка впливу на довкілля (далі - ОВД) спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності, дозволить виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогностичні терміни їх усунення.

Індикатори для моніторингу виконання Програми

Таблиця 9

Індикатор	Визначення	Джерело даних
Здійснення оцінки впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»	дані щодо здійснення оцінки впливу на довкілля під час реалізації окремих заходів програми, виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля	дані, надані відповідальними виконавцями заходів
Здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації	дані щодо здійснення процедури СЕО під час розробки містобудівної документації, яка підлягає стратегічній екологічній оцінці в порядку, встановленому Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»	дані сектору архітектури та містобудування
Створення сучасної системи поводження з твердими побутовими відходами	<ul style="list-style-type: none"> - зменшення обсягів стихійних сміттєзвалищ до 50 %; - обсяг утворення відходів, т/рік; - кількість домогосподарств, що уклали договори на вивезення відходів, % від загальної кількості 	дані відділу з питань житлово-комунального господарства, екології та управління комунальним майном
Покращення стану атмосферного повітря	<ul style="list-style-type: none"> - частка створення зелених насаджень загального користування, м²/ до площі громади; - капітальний ремонт та будівництво вулично-дорожньої мережі, км/рік; 	

*Звіт про СЕО Програми соціально-економічного та культурного розвитку
Кремінської громади на 2022-2023 роки*

Покращення стану водних ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> - кількість проб якості питної води з централізованих джерел водопостачання, що не відповідають встановленим санітарним нормам, % від загальної кількості проб на квартал; - обсяг стічних вод від житлово-комунального сектору, м³/рік 	
Рівень захворюваності населення	<ul style="list-style-type: none"> зменшення показників захворюваності населення: - кількість випадків захворюваності населення на захворювання органів дихання, кількість випадків на рік; - кількість випадків захворюваності населення на злоякісні новоутворення, випадків/ 10 тис. населення 	Дані статистичного спостереження

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання низки планувальних заходів, визначених в Програмі є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля

Транскордонні наслідки виконання програми відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-9 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

За підсумками СЕО підготовлено «Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного та культурного розвитку Кремінської громади на 2022-2023 роки».

Серед факторів, що ускладнили проведення СЕО, можна виділити наступні:

- відсутність достатнього обсягу статистичних відомостей та інших характеристик для оцінки об'єктивної екологічної ситуації у різних сферах у територіальній громаді;
- відсутність фінансового забезпечення для проведення СЕО відповідними установами, які мають необхідні дозвільні документи та досвід із проведення СЕО комплексних програмних документів.

З урахуванням того, що реалізація завдань Програми здійснюватиметься різними виконавцями через різні проекти, які потребуватимуть проведення СЕО або ОВД, це не є перешкодою для прийняття цього документа.

Під час проведення СЕО здійснено оцінку факторів ризику і потенційного впливу визначених Програмою завдань і проектів на стан довкілля, взято до уваги те, що завдання спрямовані впровадження екологічно безпечних проектів і заходів в інтересах Кремінської територіальної громади.

У Звіті про СЕО проекту Програми не враховано характеристики кожного окремого завдання чи проекту та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного проекту окремо (процедура ОВД, тощо).

Повідомлення про оприлюднення проекту Програми і Звіту про СЕО розміщено у засобах масової інформації (газета «Кремінщина», газета «Рубіжанські новини»), офіційному сайті Кремінської міської ради - <https://www.kremrada.gov.ua/> у розділі «Документи державного планування», а також направлено у визначений термін Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів і Міністерству охорони здоров'я України.

1. Програма загалом відповідає принципу екологічної збалансованості (сталого розвитку) та зорієнтована на зниження шкідливого впливу на довкілля.

Для досягнення цілей, визначених програмою, заплановано реалізацію низки заходів, передбачених місцевими галузевими програми, зокрема Програмою реформування та розвитку житлово-комунального господарства Кремінської територіальної громади на 2021-2024 роки та Програмою благоустрою Кремінської міської територіальної громади на 2021-2023 роки. Їх реалізація сприятиме дбайливому використанню ресурсів, збереженню і поліпшенню екологічного стану у Кремінській територіальній громаді.

3. Програма відповідає Стратегії розвитку Кремінської об'єднаної територіальної громади до 2027 року та Плану її реалізації на 2021 - 2023 роки та достатньо добре узгоджуються з національними стратегічними екологічними цілями. Завдання Програми відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законам України «Про Основні засади (стратегію) державної

екологічної політики України на період до 2030 року».

4. Реалізація Програми з великою долею вірогідності не повинна призвести до появи нових негативних впливів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Реалізація Програми за умови дотримання екологічних та нормативних вимог має сприяти зменшенню антропогенного навантаження на довкілля. Поєднання зусиль, спрямованих на виконання та дотримання умов програми із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на довкілля, забезпечуватиме підвищення рівня добробуту, здоров'я населення Кремінської територіальної громади та досягнення вищих стандартів життя.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Програми було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з прагненням їх мінімізації.

Т.в.о. заступника міського голови
з питань діяльності виконавчих
органів ради

Георгій ДЗИВУЛЬСЬКИЙ

Начальник відділу з питань
житлово-комунального господарства,
екології та управління комунальним
майном

Ірина КИТАЙГОРА

Начальник відділу економічного аналізу
та розвитку управління економіки

Юліана БОРЦУК